

virksomhed. Nærværende lovforslag baserer sig på det synspunkt, at hensynet til en effektiv bekæmpelse af jordforureninger fører til, at det ubetingede ansvar gennemføres nu.

Dog er udvidelsen af det ubetingede forureneransvar for ejere af ibrugværende villaolietanke, bortset fra enkelte områder, betinget af, at der kan opnås forsikringsdækning for ansvaret.

Udgifterne til dette ubetingede forureneransvar for ejere af ibrugværende olietanke til parcelhuse foreslås således dækket af en forsikring. Først når forsikringsmulighederne foreligger, hvilket forventes at være 1. januar år 2000, indføres pligten til at være dækket af en forsikring og det ubetingede forureneransvar udvides. Udgifter over 2. mio. kroner betales af det offentlige. Miljøstyrelsen forventer ikke, at der vil være sager over 2 mio. kroner.

For så vidt angår forureninger, der er forårsaget ved forsætlige handlinger, samt situationer hvor installationer, hvorfra forureningen stammer, ikke opfylder de offentlige forskrifter, der er fastsat i olietankbekendtgørelsen eller i bekendtgørelsen om vejtransport af farligt gods, samt situationer, hvor levering af olie ikke er sket efter offentlige forskrifter, vil der imidlertid være et ubetinget forureneransvar, der ikke kan tegnes forsikring for.

3.3.6 Påbud vedrørende fremmed grund

Et enstemmigt Jordforureningsudvalg foreslog, at forurenere skal kunne påbydes en oprydning, uanset om forurenere har rådighed over den pågældende ejendom. Herved fraviges den forvaltningsretlige grundsætning om, at påbud vedrørende gennemførelse af foranstaltninger på en fast ejendom kun kan udstedes til ejeren eller brugeren af ejendommen, idet det skal være muligt for påbudsadressaten at efterkomme påbudet.

Nærværende lovforslag er udformet i overensstemmelse med udvalgsflertallets synspunkter om, at de hidtidige erfaringer i jordforureningsager har vist, at det i nogle tilfælde for at kunne fastholde forurenere på vedkommendes handlepligt, vil være nødvendigt at fravige oven nævnte forvaltningsretlige grundsætning.

3.3.7 Bestemmelser med tilbagevirkende kraft

Det er et almindeligt lovgivningsprincip, at man alene lovgiver med virkning for fremtiden. Dette skyldes, at borgerne på ethvert tidspunkt skal kunne kende deres retsstilling, dvs. hvilke regler de er underlagt.

Hvad angår påbudsadgang over forureninger, der er sket før lovforslagets ikrafttræden, var det Jordforureningsudvalgets opfattelse, at udgangspunktet

skulle være, at der ikke burde lovgives med tilbagevirkende kraft, samtidig med at så mange som muligt af de juridiske tvivsspørgsmål og juridiske problemer med påbudsmulighederne blev søgt løst. For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt det ubetingede forureneransvar burde omfatte også forureninger, sket før lovens ikrafttræden, påpegede udvalget (s. 120), at det ikke kunne udelukkes, at der i givet fald ville blive tale om at skærpe lovgivningen med tilbagevirkende kraft.

Udvalget fandt det på sidstnævnte baggrund nødvendigt at foreslå, at flere nye bestemmelser også skulle gælde for forureninger, der er sket før lovforslagets ikrafttræden. Flertallet i udvalget foreslog således, at reglen om påbud vedrørende fremmed grund skulle kunne gøres gældende, uanset hvor længe siden det var, at forurenere havde rådet over grunden.

I overensstemmelse med første del af ovennævnte udgangspunkt for Jordforureningsudvalget er nærværende lovforslag udformet således at forslagets centrale regel om det ubetingede forureneransvar for oprydninger, (bortset fra ved villaolietanke, hvor der bliver obligatorisk forsikring) alene gælder for forureninger, der er sket efter lovens ikrafttræden. Det vil sige, at denne regel ikke tillægges tilbagevirkende kraft.

I overensstemmelse med anden del af Jordforureningsudvalgets udgangspunkt vedrørende tilbagevirkende kraft og i overensstemmelse med flertallets indstillinger i betænkningen indeholder nærværende lovforslag i kapitel 5 og kapitel 12, § 90, nr. 6 vedrørende ændringer i miljøbeskyttelsesloven imidlertid nye bestemmelser, der giver adgang til at meddele påbud i forhold til forureninger, der er sket såvel før som efter bestemmelseernes ikrafttræden.

De bestemmelser, der finder anvendelse på forureninger, der er sket før lovens ikrafttræden, indeholder en regulering med tilbagevirkende kraft.

Hovedhensynet bag de foreslåede bestemmelser med tilbagevirkende kraft (se nærmere herom nedenfor) er i videst muligt omfang at skabe en retstilstand baseret på forurenere betaler princippet - også for allerede skete forureninger. Samtidig har Miljø- og energiministeriet imidlertid afvist dette hensyn overfor hensynet til ikke at pålægge borgere urimelige byrder på baggrund af disses fortidige handlinger.

Miljø- og Energiministeriet har efter en sådan afvejning - i lighed med Jordforureningsudvalgets flertal - fundet det rimeligt, med lovforslaget at skabe en retstilstand, der muliggør, at forurenere, der på forureningsstidspunktet har handlet på en måde, der efter de allerede gældende regler var »ansvarspådragende« i den forstand, at den pågældende forurenere ville kunne